

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-37-03

Druk nr 1510
Warszawa, 3 kwietnia 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia.....

o zmianie ustawy o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Art. 1. W ustawie z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 1994 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się, następujące zmiany:

1) w art. 7 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przychodami Agencji są:

- 1) środki budżetowe określone corocznie w ustawie budżetowej,
- 2) odsetki od lokat bankowych,
- 3) środki uzyskane w ramach bezzwrotnej i kredytowej pomocy zagranicznej,
- 4) inne wpływy.”;

2) po art. 10b dodaje się art. 10c – 10g w brzmieniu:

„Art. 10c.1. Prezes Agencji, na wniosek dłużnika, może umarzać, rozkładać na raty lub odraczać termin spłat wierzytelności Agencji dotyczących środków Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa, zwanych dalej „wierzytelnościami”, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Umorzeniu nie podlega wierzytelność wynikająca z niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych.

Art. 10d. 1. Wierzytelność może być umorzona w całości lub w części, jeżeli wystąpi co najmniej jedna z następujących przesłanek:

- 1) wierzytelności nie odzyskano w wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego albo upadłościowego lub
- 2) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej wierzytelności albo postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne, lub
- 3) nie można ustalić miejsca zamieszkania lub pobytu dłużnika będącego osobą fizyczną albo dłużnik zmarł nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawił ruchomości nie podlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów albo pozostawił przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty stanowiącej trzykrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku poprzedzającym umorzenie, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” do celów naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, lub
- 4) egzekucja wierzytelności zagraża ważnym interesom dłużnika, w tym jego egzystencji, w przypadku gdy dłużnik:
 - a) poniósł szkody spowodowane klęską suszy, gradobicia, nadmiernych opadów atmosferycznych, wymarznienia, powodzi, osuwisk ziemi, huraganu, pożaru lub plagi gryzoni, z wyłączeniem szkód powstałych w budynkach,
 - b) jest niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym, a nie ma innych członków rodziny, którzy mogliby tę pracę wykonywać, lub

- 5) dłużnik będący osobą prawną został wykreślony z Krajowego Rejestru Sądowego przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować wierzytelność, a odpowiedzialność z tytułu wierzytelności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie.
2. Umorzenie całości lub części wierzytelności, za którą dłużnicy są odpowiedzialni solidarnie, może nastąpić jeżeli okoliczności uzasadniające umorzenie zachodzą co do wszystkich dłużników.
3. Umorzenie części wierzytelności powoduje również umorzenie odsetek w takiej części, w jakiej została umorzona wierzytelność.
4. Umorzenie w całości lub w części wierzytelności, której wysokość przekracza 15 000 zł, wymaga pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw finansów publicznych.
5. Umorzenie wierzytelności w całości lub w części następuje na wniosek dłużnika, z zastrzeżeniem ust. 6.
6. Prezes Agencji może umorzyć wierzytelność bez wniosku dłużnika, w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 5.

Art.10e.1. Wniosek, o którym mowa w art. 10d ust. 5, powinien zawierać w szczególności:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy,
- 2) kwotę zadłużenia, z wyodrębnieniem odsetek,
- 3) proponowane terminy i kwoty spłaty zadłużenia, w przypadku wniosku o częściowe umorzenie wierzytelności,
- 4) wskazanie źródeł pokrycia spłat zadłużenia w terminach, o których mowa w pkt 3,

- 5) przyczyny ubiegania się o umorzenie całości lub części zadłużenia,
 - 6) informację o aktualnej sytuacji majątkowej dłużnika,
 - 7) informację, czy wobec wnioskodawcy była już umarzana wierzytelność Agencji.
2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, wnioskodawca dołącza dokumenty uzasadniające powstanie okoliczności, o których mowa w art. 10d ust. 1.
 3. W przypadku, o którym mowa w art. 10d ust. 1 pkt 4 lit. a), dłużnik składa wniosek za pośrednictwem wojewody właściwego ze względu na miejsce powstania szkody, który potwierdza wysokość szkód poniesionych przez dłużnika w wyniku klęski, oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę. Wojewoda przesyła Prezesowi Agencji wniosek, dłużnika wraz z protokołem oszacowania szkód sporządzonym przez komisję, przesyłką poleconą usługą za potwierdzeniem odbioru.
 4. W przypadku, o którym mowa w art. 10d ust. 1 pkt 4 lit. b), dłużnik dołącza do wniosku, potwierdzające niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, prawomocne orzeczenie lekarskie o:
 - 1) stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, wydane na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, albo
 - 2) całkowitej niezdolności do pracy, wydane na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.
 5. W przypadku złożenia wniosku bez kompletu wymaganych dokumentów, Prezes Agencji zwraca się do wnioskodawcy o ich uzupełnienie w terminie 7 dni.

6. W przypadku niedotrzymania przez wnioskodawcę terminu, o którym mowa w ust. 5, wniosek nie podlega rozpatrzeniu i jest zwracany wnioskodawcy.

Art.10f. 1. Umorzenie wierzytelności w całości lub w części albo odroczenie lub rozłożenie spłaty wierzytelności na raty następuje na podstawie umowy zawartej między Prezesem Agencji a dłużnikiem.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:

1) warunki spłaty pozostałej części wierzytelności – w przypadku umorzenia wierzytelności w części,

2) warunki i terminy spłaty wierzytelności – w przypadku odroczenia lub rozłożenia spłaty tej wierzytelności na raty.

3. W sprawach nie uregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy prawa cywilnego.

Art.10g. 1. Kwota, o której mowa w art. 10d ust. 4, jest corocznie podwyższana w stopniu odpowiadającym średnio- rocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w minionym roku w stosunku do roku poprzedzającego rok miniony, ogłaszanemu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski.”.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi ogłasza, w drodze obwieszczenia, kwotę, o której mowa w art. 10d ust. 4, otrzymaną po jej podwyższeniu, zgodnie z ust. 1, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

-
- ¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1994 r. Nr 80, poz. 369 i Nr 98, poz. 473, z 1997 r. Nr 41, poz. 255, Nr 79, poz. 484 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 48, poz. 547 i 550, Nr 88, poz. 983, z 2001 r. Nr 3, poz. 19, Nr 29, poz. 320, Nr 38, poz. 452, Nr 125, poz. 1363 i Nr 129, poz. 1438 oraz z 2002 r. Nr 112, poz. 976 i Nr 143, poz. 1197.

UZASADNIENIE

Projekt zmiany ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ma na celu stworzenie Prezesowi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa możliwości umarzania, odraczania lub rozkładania na raty wierzytelności, których odzyskanie nie jest możliwe lub ich odzyskanie zagraża egzystencji dłużnika. Z dniem 1 stycznia 1998 r. utraciły moc przepisy dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umarzaniu i udzielaniu ulg w spłacaniu należności państwowych (Dz. U. Nr 17, poz. 92 oraz z 1975 r. Nr 10, poz. 56), derogacją zawartą w art. 343 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1215, z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459, Nr 42, poz. 475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368, Nr 130, poz. 1452 oraz z 2002 r. Nr 89, poz. 804) i od początku 1998 r. Prezes Agencji nie może podejmować decyzji o umarzaniu niektórych wierzytelności, co powoduje konieczność ponoszenia kosztów bez żadnej gwarancji odzyskania choćby części dochodzonych wierzytelności. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że kwoty odzyskane przez Agencję w drodze postępowania egzekucyjnego często nie pokrywają poniesionych kosztów (np. w 130 sprawach zakończonych egzekucją nie przyniosła żadnych efektów, a Agencja poniosła koszty w kwocie ok. 233 tys. zł).

Z dokonanej analizy przez Agencję realizacji umów dotyczących wykupionych i udzielonych kredytów naprawczych ze środków byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa, wg stanu na dzień 5 września 2002 r. wynika, że około 531 umów w ww. zakresie dotyczy kredytów niemożliwych do odzyskania, tzw. kredytów straconych. W tej liczbie 15%–20% stanowią wierzytelności przekraczające kwotę 150 tys. zł. Zadłużenie z tytułu tych kredytów wynosi ponad 53,8 mln zł, w tym ponad 17 mln zł stanowi kapitał (należność główna).

Przewiduje się możliwość umarzania wierzytelności jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po wyczerpaniu wszystkich możliwych prawnych środków ich odzyskania, co umożliwi Agencji racjonalne postępowanie w kwestiach dotyczących wydatkowanych środków publicznych, tj. z zachowaniem zasady celowego i oszczędnego ponoszenia wydatków oraz uzyskiwania najlepszych efektów z poniesionych nakładów. Aktualnie w ewidencji pozabilansowej Agencji znajdują się wierzytelności podmiotów, które nie posiadają żadnego majątku, zatem nie ma możliwości odzyskania tych wierzytelności. W kwotach powyżej 15 000 zł Prezes Agencji będzie mógł umorzyć w całości lub w części wierzytelność jedynie po uzyskaniu pozytywnej opinii Ministra Finansów.

Ponadto, proponowana zmiana ustawy umożliwi Agencji kreowanie warunków dochodzenia wierzytelności Agencji i wykorzystywanie ich jako jednego z instrumentów osiągnięcia

określonych celów w skali makro czy mikroregionu, co jest niezmiernie ważne w kontekście członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Wpływy z tytułu spłat wykupionych i udzielonych kredytów „naprawczych” ze środków byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa stanowią przychody Agencji, a zatem umorzenie wierzytelności nie spowoduje skutków finansowych po stronie wydatków dla budżetu państwa. W projekcie ustawy nie przewiduje się umarzania wierzytelności Agencji, wynikających z niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, ponieważ przepisy UE w tym zakresie nie przewidują możliwości dokonywania umorzeń.

Zaproponowana zmiana w art. 7 ust. 2 polegająca na uchyleniu pkt 1 w brzmieniu: „1) środki pochodzące z oprocentowania rezerw obowiązkowych odprowadzanych przez banki do Narodowego Banku Polskiego”, ma na celu dostosowanie tego przepisu do wprowadzonej zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 140, poz. 938, z późn. zm.), która obecnie nie przewiduje możliwości przekazywania na przychody Agencji środków pochodzących z rezerw obowiązkowych banków. W związku z powyższym art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nadano nowe brzmienie.

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na zmiany na rynku pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów umożliwi jednak kontynuowanie działalności podmiotom, którym na podstawie umowy z Prezesem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zostanie udzielona pomoc w spłacie wierzytelności Agencji, a tym samym umożliwi pokonanie przejściowych trudności finansowych i utrzymanie miejsc pracy. Ponadto w niektórych przypadkach może także przyczynić się do rozwoju podmiotów.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekt. Min. DH/948/2003/DPE/dk

Warszawa, 25 marca 2003 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, z prawem Unii Europejskiej wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (DZ. U. Nr 106 poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr RM-10-37-03), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Celem przedłożonego projektu ustawy jest stworzenie możliwości umarzania, odraczania lub rozkładania na raty wierzytelności Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, których odzyskanie jest niemożliwe lub ich odzyskanie zagraża egzystencji dłużnika.
- II. Przedmiot projektowanej regulacji stanowi rodzaj pomocy publicznej w rolnictwie i w związku z tym podlega ocenie zgodności z prawem Unii Europejskiej przede wszystkim z punktu widzenia wprowadzania zasad Wspólnej Polityki Rolnej oraz stosowania regulacji z zakresu prawa konkurencji i pomocy publicznej.

Należy wyjaśnić, iż kwestie związane z udzielaniem pomocy państwa są ściśle uregulowane, zarówno w prawie pierwotnym jak i pochodnym UE. Unia Europejska

uznaje co prawda specyfikę sektora rolnego, poprzez wprowadzenie Wspólnej Polityki Rolnej, której główne działania polegają na wspieraniu zarówno rolnictwa jak i rolników, szeroką gamę instrumentów i mechanizmów interwencyjnych czy dopłat bezpośrednich, lecz nie wyklucza tym samym poddania, w pewnym zakresie, produkcji i obrotu produktami rolnymi, regułom dotyczącym konkurencji oraz udzielania pomocy państwa.

Przepis artykułu 88 ust. 1 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), stanowi iż : "Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, prowadzi stały przegląd wszystkich systemów pomocy istniejących w tych państwach. Komisja proponuje państwom stosowne środki wymagane przez stopniowy rozwój, lub w związku z funkcjonowaniem, jednolitego rynku". Z kolei w art. 88 ust 3) pierwsze zdanie brzmi następująco: „Komisji notyfikowane są, z odpowiednim wyprzedzeniem, umożliwiającym jej przedstawienie swojej opinii, wszelkie projekty mające na celu ustanowienie lub zmianę przyznawanej pomocy”. Powyższe oznacza, iż każda projektowana przez państwo członkowskie forma udzielenia pomocy ze środków budżetowych, w tym w rolnictwie, oceniana jest *ex-ante*, czyli przed jej zastosowaniem, przez Komisję Europejską. Komisja podejmuje decyzję o zgodności projektowanej pomocy z ustanowionymi kryteriami, które zostały zawarte, między innymi, we „Wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa w sektorze rolnym” (DZ. Urz. WE nr C 283 z 19.09.1997 r.). W powyższych wytycznych określone zostały szczegółowe zasady udzielania pomocy przez państwa członkowskie restrukturyzowanym przedsiębiorstwom rolnym.

- III. W świetle powyższych stwierdzeń należy mieć na uwadze, iż choć do momentu akcesji projektowana regulacja, dotycząca pomocy publicznej w rolnictwie, nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej, to jednak po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej będzie podlegać ocenie pod kątem zgodności z zasadami udzielania pomocy państwa w rolnictwie. Należy ponadto zaznaczyć, iż zgodnie z ustaleniami negocjacyjnymi w okresie czterech miesięcy od dnia akcesji przedłożona zostanie Komisji Europejskiej lista form pomocy państwa, które jako pomoc istniejącą Polska zamierza kontynuować po akcesji.

IV. W konkluzji stwierdzam, iż przedłożony projekt ustawy o zmianie ustawy o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem uwag poczynionych w punkcie III.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan

Czesław Siekierski

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'C. Siekierski', written over a faint, large, stylized watermark or background mark.